

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Dato
12.09.2023

Høringssvar – forslag til endringer i tannhelsetjenesteloven og enkelte forskrifter

Mental Helse er Norges største bruker- og medlemsorganisasjon innen psykisk helse. Med nærmere 10.000 medlemmer fordelt over hele landet bidrar vi til å skape gode møteplasser. Våre 350 brukerrepresentanter bidrar til høy brukermedvirkning i helsetjenestene.

Vi takker for muligheten til å sende inn høringssvar innenfor et felt som er svært viktig for pasientgruppene vi representerer.

Utvidede rettigheter bør gjelde flere pasientgrupper

Mental Helse støtter at det skal lovfestes rett til nødvendig tannhelsehjelp i den offentlige tannhelsetjenesten for flere pasientgrupper. Men vi mener at departementet ikke går langt nok.

I en tid hvor vi alle opplever økte priser på mat og strøm, i tillegg til renteoppgang er det vesentlig at lovendringer som foreslås er treffsikre, nettopp for å motvirke de økende sosiale forskjellene og økonomiske ulikhetene. De gruppene i samfunnet som havner utenfor fellesskapet, har dessverre ofte også problemer med å følge opp tannhelsen. Derfor støtter vi forslagene som gjelder innsatte i fengsel i kriminalomsorgen, og personer med rusmiddelavhengighet som får oppfølging i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Dårlig tannhelse over tid kan føre til utvikling av psykiske helseproblemer, i tillegg til somatiske og sosiale utfordringer. Å gå til tannlegen er svært kostbart, og derfor kan mange velge bort jevnlig sjekk av tannhelsen hvis økonomien ikke strekker til. I tillegg kan bruk av ulike typer psykofarmaka føre til munntørrhet, som igjen kan føre til skade på tennene.

Kunstig skille mellom ulike pasientgrupper

Derfor stiller vi spørsmål ved at det skilles mellom pasienter innenfor rusavhengighet og psykiatri i forslaget. Spesielt de dårligste og mest sårbare pasientene i psykiatrien er utsatt for dårlig tannhelse. De har i likhet med mange på rus, dårlig råd og lav evne til å ivareta seg selv og egen helse i det daglige. Mental Helse mener at denne pasientgruppen burde få utvidede rettigheter og innlemmes i lovforslaget.

Mental Helse mener at denne gruppen, som relativt ofte er innom helsevesenet, burde få tilgang til en jevnlig rutineundersøkelse. Gjerne en til to ganger i året for å få hjelp til å opprettholde god tannhelse, og forebygge utvikling av dårlig tannhelse.

Side 1 av 2

Personer som har opplevd seksuelle overgrep, har ofte aversjon mot tannleger/har tannlegeskrekk. Spesielt i yngre år frem mot 30 år, unngår mange tannlege, årlig kontroll m.m.. Når de da skal i gang med tannbehandling blir det veldig dyrt. De går kanskje til tannleger som har spesialisert seg på pasienter med tannlegeskrekk, og spesialisert behandling blir svært kostbart for disse pasientene.

Mental Helse mener at også denne gruppen bør få egne rettigheter i tannhelsetjenesteloven, som et minimum i de tilfeller hvor det det for eksempel foreligger PTSD-diagnose.

Primært ønsker Mental Helse at tannhelse skal bli en del av folketrygden. Gratis tannhelsetjeneste for alle vil være et godt tiltak. Det vil kunne virke forebyggende både for fysiske og psykiske helseutfordringer, og ville derfor potensielt kunne spare samfunnet for store fremtidige behandlingstkostnader.

Vi ser frem til rapporten fra Tannhelseutvalget som kommer i juni 2024, og håper at en slik helhetlig gjennomgang av både organisering og finansiering vil resultere i treffsikre og utjevne tiltak som inkluderer flere pasientgrupper.

Med vennlig hilsen

Ole-Marius Minde Johnsen /s/
Landsleder

Linda Berg-Heggelund /s/
Generalsekretær